

Waterput Spilstraat 297 Zemst

Waterputten om grondwater te gebruiken voor mens en dier zie je niet veel meer . Zeker niet met een 'sikse'. Dit is een soort driehoekig houten bouwsel om het water op te halen aan een emmer .

De sikse

De boerderij van Louis Clement Slachmuylders geboren in 1927 en zijn echtgenote Scheers Maria Leonia °1932 Spilstraat, 297 bezit nog zo een waterput.

De boerderij Scheers komt al voort van Maria Leonia haar ouders . Louis is 'ingetrouwd' . Dochter Josée Slachmuylders heeft naast de oude boerderij gebouwd . De boerderij bezit nog alle gebouwen zoals het vroeger op een boerderij was, stallen, karhuis, hovenhuis, varkensstallen, vrijstaand 'huske', en waterput met Sikse, een grote ijzeren pomp bij de beerput enz

Het erf

De waterput werd door de bewoners zelf gebouwd in september 1956. September was de ideale maand omdat de grondwateraders 'gesloten' zijn. Men groef in een betonnen ronde ring van 1,2 meter hoogte, de grond uit zodat deze ring mee in de grond zakte, en de buitengrond stutte en beschutte voor het invallen van de put en zijn gravers te beschermen. Zo werden er drie betonnen ringen op elkaar ingegraven, waardoor men aan een diepte van bijna vier meter kwam. Een vierde ring werd stond er bovengronds opgezet.

Deze put bevatte proper grondwater, dat de mensen gans het jaar door gebruikten om te drinken. DE put is nooit zonder water gevallen. Ook voor de dieren werd het gebruikt. Dergelijke waterput bevat koel en proper water, in tegenstelling tot een regenput die het hemelwater van de daken vergaart. Na het melken werden de melkkruiken ook in het water gelaten om de melk vers te houden tot de melkophaler langs kwam. In de zomer werd ook het bier hierin gekoeld.

De put bij de familie Slachmuylders werd ook gebruikt door één overbuur, Somers.

Waar dergelijke putten nog bestaan, zijn ze nu gewoonlijk uitgerust met een elektrische pomp om het water op te halen. Vroeger, en nu nog bij de boerderij Slachmuylders, stond er een 'Sikse' bij de put. Dit is een driedelig, uit sterk hout gemaakt (eik?) ophaalsysteem: één sterke paal in de grond, op de top van die paal werd dwars een beweegbare schuine paal bevestigd, en op het uiteinde van de tweede paal een kleinere/dunnere stok met haak om een emmer aan te hangen. Door de derde paal omlaag te duwen zakte de derde stok in de put om het water te scheppen. 'En maar zien dat je de emmer niet verloor in het water'.

Aan de andere kant van de tweede (dwars)paal was een contragewicht bevestigd om het ophalen van de volle emmer te vergemakkelijken.

Het is deze nog zeldzame houten constructie die de Heemkring de Semse opgevallen is en gefotografeerd heeft om te bewaren in onze archieven. Tevens werden de gebouwen en de bewoner Louis gefotografeerd

De Semse 24.07.2017 tekst Paul en Louis, fotografie en -bewerking Gilbert